

¡A reveure!

—¿Volverán las oscuras golondrinas
á deixar sentí aquí son tendre cant?

—No ho crequis pas, Quiquet; eixas bestiolas
jay, no!; no tornarán.

LO MESTRE TITAS

De totas parts reb nostre director probas inequivocas d'encoratjament y afecte. No podem deixar de copiar un párrafo d'una atentissima carta del Sr. Comte de Melgar que dirigeix á nostre director:

También me manda el Señor felicitar á V. por la señá con que se le persigue, y que es un título más de honor para V. para su periódico...

Endavant, donchs, y ajúdinnos nostres estimats correligionaris, que nosaltres no hem de desanimarnos en la empresa.

REGIONALISME

VII

Mossén Soler ha enviat á *El Correo Español* una carta molt salerosa sobre la seva conferència al Ateneo de Madrid. Y nosaltres, després d'agradir a *El Correo Español* l'haver copiat en sas columnas nosaltres articles contra aquella conferència, copiarem el párrafo substancial d'aquella carta, pera fer-hi 'ls comentaris que 'ns ocorreixin i Comentaris, alguns dels veraderament edificants, tractantse d'un acanitrich de la Historia. Diu així el párrafo en qüestió:

«Por su amigo el señor Mella, que oyó la conferencia, podrá crecerse de que ni en ella traté para nada de catalanismos, pero quise hablar de la Descentralización y del Regionalismo, en términos generales, aplicables á toda España, ni llamé «grandes» á Argüelles, ni hablé de la tradición liberal con encino, sino que sostuve, para hacer un argumento «ad hominem» á los liberales actuales, que «la Centralización es doctrina antiliberal según el programa de los legisladores de Cádiz», y que, por lo tanto, los legisladores que desde el año veinte hasta el presente han ido dictando leyes centralizadoras no sólo han tenido de malo el doctrinamiento revolucionario, en lo político de los doceafistas, sino además el doctrinamiento centralizador del que aquellos supieron, á lo menos, librarse.»

Coinvenien nostres allegidors, ni *El Correo Español* ni LO MESTRE TITAS tenen què rectificar sos judicis sobre la conferència de Mossén Soler. Deyam nosaltres que, pera aquest senyor, la tradició liberal es descentralizadora. Y aixó ho confirma ell en la carta, diuentnos que 'ls liberales del any 12 «supieron librarse del doctrinari-mo centralizator». No 'ns importa saber el fi pera que empleá 'l conferenciant aquest argument: si ho feu creyent en la veritat de tots sos extrems, ó *ad hominem*, y encara que vulga *ad dominum*. Sempre tenim que Mossén Soler creu que 'ls liberales del any 20, com si diguessim la creme d'aquella escola, eran descentralizadors.

Y vegi Mossén Soler com errá el tiro al dir que al Ateneo argumentava *ad hominem*. Aquesta argumentació consisteix en treure conseqüències d'una base no acceptada pel conferenciant y si per l'adversari. Y aquí tenim tot lo contrari: el conferenciant, que no ha de creure en la veritat de la proposició, comensa per dirnos que sí, que hi creu, puig que la tradició liberal es, segons ell, descentralizadora; y l'adversari, que es el que ha d'admetre la proposició base, nos nega rodonament que la admeti com á verdadera, puig tots els actuals liberales tenen á la tradició del seu partit com á eminentment centralizadora.

Ni aixó es argumentació *ad hominem*, ni Cristo que lo fundó.

VIII

De modo, Mossén Soler, que la tradició liberal anterior al any 20 es descentralizadora? M agrada vosté porque ho afirma ab una frescura fins allá. Repetimho que val la pena: la tradició liberal es descentralizadora, segons Mossén Soler...

Anem á examinarlo ab alguna detenció. Agafem un per un als liberales granats anteriors al any 20, y veurem sas ideas sobre regionalisme: 1.er, en sos actes de governants, y 2.on, en sas obras y discursos. Valentas ideas descentralizadoras anem á trobar avants de 1820! Y avants de tot, y per avuy, un parell d'observacions.

Es la primera que nos han dit que Mossén Soler, pera provar que la tradició liberal era descentralizadora, cita alguns textos de las obras del Comte de Toreno y deis discursos de D. Agustí d'Argüelles. Y aquí hi ha que observar més d'una cosa.

Desde 'l moment, es sapiguda la màxima aquella

de que tots els llibres d'aquestas que hem convin-gut en anomenar *eminencias liberales*, contenen proposicions absolutament contradictòries, [defensantse avuy lo que 's cremavaahir, cremant demà lo que avuy ab idolatria s'adorava. Aixó ho sap Mossén Soler, desde 'l moment en que està fins á la evidència demostrat que arriva al colmo la inconseqüència liberal, algo disfressada per medi d'una fraseologia buyda, campanuda y bizantina.

Y si es basta cert punt veritat qu'en un llibre s'hi trova tot lo que vol, com ha dit un filosof de punta, serà impossible, hasta més, serà difícil trovar en las obras liberales alguns textos que tirin á la descentralisació?

No, Mossén Soler. Si 'n vol un centenar de textos liberales regionalistes, en un parell d'horas puch trova'lshí; y s'enganya miserablement si 's pensa fernes creure que 's trencá la closca regirant llibres. Pro desde are jo li asseguro que per cada text, y encara ambiguo, que vosté 'ns treurá á favor de la descentralisació, jo hi trovaré en las obras liberales cent textos absolutament centralizadors.

Vagi aquesta advertència pera que s'apigüen que no 'ns aturdeixen 'els textos, més ó menos violentats. N'aportarem quatre contra un, y anulat aquest, restaran tres textos nostres que parlarán ab eloqüència sobiranana.

IX

Y encara que no poguem nosaltres oposar textos á textos y retalls á retalls, ha de saber Mossén Soler que la tradició d'un partit positiu que ha governat, no es la tradició d'una escuela política purament científica, y que, per lo tant, no pot jutjarse la tradició del partit, com la de la ecologia, per las *doctrinas*, sinó per las *obras*, per la práctica, per las lleys, ab més ó menos fervor establecidas.

Vingui aquí, Mossén Soler, y tinga la bondat de dirme en plata: en Silvela, es regionalista ó no? Es descentralizador ó no ho es? Crech que 'm dirá que no, suposant que vol parlar are en serio. Donchs jo li diré qu'en los discursos d'en Silvela, per cada ratlla centralizadora hi trovará 20 párrafos descentralizadors y regionalistas. Luego, segons la teoria de vosté, en Silvela será regionalista...

Se 'n riu vosté mateix? Val la pena. Rihemnos, Mossén Soler, del qui tregués aquesta conseqüència. Rihemnos també (si li sembla) dels qui als Ateneus raciocinan d'igual modo, pro serios, molt serios, ab la serietat del burro, que diria cert periodista parisien y repeiteixo jo, ab perdó dels que 's puguen donar per aludits.

Y aquesta es la segona observació que volia ferli, avants d'entrar en materia.

VALCARLOS.

UN DE TANTS...

A la memoria del malegrat amich en Joan Sabatés, mort en la campanya de Cuba.

I

La guerra comensava
aixís que fou de 'l Baire
donat lo primer crit;
mes jayl no 's despertava
lo rey del bosch, ab flaire
de pòlvora y brugit.

Encara més dormia
com més la tortentada
bramava imponent;
sarcastica folia!
feresa femellada!

¡crudel ensupiment!

Arreu la fera dalla
segaba las e-pigas
en mitj de trons y llamps,
y tétrica mortalla
teixida per intrigas,
cubria hermosos camps.

Ensemps qu aixó passava,
l'amich, frenètic deya:
— ¡Malhaja 'ls fils perjuris!
quan Cuba reclamava,
perquè 'l sort se li feya
negantli dignes furs!...

II

¡Adeul la Patria 'm crida;
dech doncas ajudarla;
vull esser un bon fill.

Esposaré ma vida
per ella, per salvarla
de tot mal y perill.

¡Adeul, amich meu, prega,
que ma fé resti pura
ennoblint lo meu cor,
y res del mon me trega,
fins ni la sepultura,
de l'ànima 'l tresor.

Ab pler jo desitjava
d'Espanya aydar á treurer
tot lo fals é incert;
de cor ho suspiraba;
mes jayl ja no puch veurer
tal ditzxa, tal plaher!

¡Ab més goig volarfa
vers al camp de batalla
sense temer perils,
si aclamar hi podia,
voltat per la metralla,
al capdill de 'ls capdills!..

III

— ¡A ells! brava nissaga
que lluytas per Espanya
poble valent y gran;
la Patria s'afalaga,
t'estima y sols s'afanya
en véuret ja triomfant.—

Y mentreix aixó deyan
xiulaba la metralla,
roncaya lo morter;
els uns, ore-oners queyan;
morfa la briwalla;
drincava més lacer.

De prompte, una rialla
potenta sense traba,
ofega lo retró.
y tot de s'opte calla;
mes, prompte 's refermava
lo riure enganyad.

Y riu que riu, seguia
l'amich, ab trist deiri
un riure sense goig,
qu'al fi 's desvaneixia
donantli foll martiri.
S había tornat boig!

IV

Finí del tot la lluyta;
mes, jayl que no venia
mon amich més fidell

¡Un jorn, á corre-cuita
deixa-ba aquesta vida
per viurer dalt de 'l cel!

JOSEPH MASSANA TORTOSA.

Vilanova y Geltrú, Mars 1900.

LO TEATRO Á BARCELONA

IV

Inmoralitat de las obras. Es espantosa, terriblement espantosa; y el públic barceloní que a presenciat fa poch escenas asquerosas en las taules dels nostres públics, ho sap de sobras. Es una onada d'inmoralitat, y porqueria, y fanch que 'ns està ofegant per moments, matant els ideals, y ab els ideals l'art, que no més pot alejar en la serena regió del idealisme.

Deixó apart las *doctrinas* inmorals que ab tot y ser funestíssimas, no son lo mes funest; prescindeixo d'aquellas acalorades apologias del amor llure, d'aquellas incessants inventivas á la santedat del matrimoni, á la paternitat, y al amor á la llar y á la familia, sense el qual no hi ha pau doméstica ni benestar social; y en prescindeixo perque, ab tot y ser terrible el mal que aixó produueix, es res en comparació del que té per causa la inmoralitat de la frase picant, del dialech que palpita carn y sanch en totas sas píraulas, de la acció indecorosa solsament ó espantosamente indecenta.

Aneu passant revista á las sarsueles que de Madrid ens venen, representadas á tots els Teatros lírics de Barcelona (si exceptuem al Liceu); aneuls examinant un per una, escena per escena, y aquella en quina no hi troeu tres dotzenas de chistes (?) indecents y altres tant-s frases picantes, senyaleula ab pedra blanca. Al final, no os cansareu de contar pedras blancas... No posarem exemples, ni citarém obres, per no enrogir las galtis del lector ó fer una especie de propaganda indirecta. Sols recordaré que una sarsuela (en que 's fa'l panegírich de las casas de vida alegre y en que abundan las frases brutalment carnals y de burdel) s'ha representat á Barcelona 265 voltas, ab uns llenos que donavan gloria... Espanta aixó cristí lector; espanta aixó, Sr. Bisbe...

Y qué dirém d'aquests couplets indecentíssims, compostos entre bastidores per un periodista de la *claque*, al calor de la atmósfera que alí regna, saturada de miasmas que la desholla-

necessitat produheix? ¿Qué diré de la *punta y intenció* ab que 'l graciós actor serveix aquells *couplets* á un públich que 's diu cristíá y vá á combregar y á missa?

¿Qué diré d'aquells diáleches candorosos entre Roméos y Julietas d'escala avall, tant buits de poesía y art com plens de sentiments carnals, baixos y enervadors?... Espanta, lector cristíá, espanta Sr. Bisbe...

V

Estich presenciant la representació de *La Mascota*. Es un dir...

Públich nombrós. A las butacas cent famílies de mániga ample ab un parell de jovenetas cada una. Als palcos cincuenta damas del *gran mundo*, ab una comèdia á la ma, regal del amic Lluïset, un *broche* d'or al pit, recort del amic (núm. 2) visconte de la Gauduleria, etc., etc. Al públich un regiment de cotillairas, planxadoras, modistetas (que van totes á Missa al demà) barrejadas ab guapos joves menestrals, ab botas de xarol antidipluvia y pan-y-toros. Als corredors...

Pro jatenció! Comensa la música; una música suau, harmòniosa, que prepara l'aním del públich per lo proxim emborratxement... Atenció. Aniré al gran quadro y á la gran escena...

Una hermosa tiple y un galán tenor (de 18 ó 20 anys respectivament) van á cantar el gran duo. Ja comensan. Ell enrotlla ab la dreta la cintura de la tiple; aquesta recina son cap ab lasciva coquetería, sobre l'espatlla del tenor; s'enllasan las mius que 'ls hi quedan llures, y comensa l'esperat duo. Música a la veritat terriblement enervadora; sus notes melancòticas respiran arreu deshonestitat y vici; son sonido entra pels oïtós y s'interna en el cos del oyent y li pica 'ls aervis ab unes pessigolles qu'emborratxan... els dos héroes van cantant y acostantse y identificantse, ab la música y la lletra; sus miradas se creuhan ab pressió arrebatadora... Arriba l'in-lècentíssim *cu cu* entre la melodía d'una música afeminada... Y 's colorejan de roig 'as galtas de las jovenetas, y brillan com dos tions els ulls de las dels palcos, y respiran fort els mosquits de vida alegre; y arreu, arreu se sent un tuf de carn que tapa 'ls sentits y ofega l'ànima...

Espanta, Sr. Bisbe, espanta *La Mascota*; y espanta més encara el saber que lo que no es *Mascota*, s'en va tres pams més enllà de la *Mascota*...

Y acabat el duo, y acabadas autres coses, arriba l'art dels arts, el quadro final ab el coro de bailarinas, ó de donas de poble, què, ab son vestit luxós, sos rinxos empolvats, sus cintas de seda y enaguas de satí tant semblan joves de poble com jo xino. ¿Las pintaré? No es necessari; ja corren fins pels cartells anunciadors, per las cigarretas, y per las joguines de las nenes! ab sa falda curta, son pit escotat, sa cabellera cayent mitj onduada per sus descobertes espatllas. Y comensa el ball, y el cant, y lo demés. Y els *viejos verdes* interrumpeixen el *can can* ab exclamacions d'una la cívica brutal; y las nenes de la platea y las modistetas del públich senten que 'ls hi cau un no sé qué que tenían als ulls, sos ang 'ls ploran, mentres sos pares riuen tal volta ab 'na riueta e-túpida...

* * * Pobres àngels! ¡Y pobres de vosaltres els què, podent contrapòsar el teatro moral al espectacle lasciu os creuhen s!

VI

Desde fa mitj any, s'han accentuat las inmoraltats á la escena. Lo pintat al capítol anterior, ab tot y revestir gravetat suma, es res al costat dels escandalosos successos que al *Gran-Via*, *Novedats*, y altres teatros, han passat la última asquerosa temporada. Unas Empreses (extranjeras á Catalunya per son origen, per sa parla y per sa inmoraltat) han insultat desde las taules 'ls sentiments honrats del públich barceloní. No s'han contentat ja ab la frase realista ab el chiste de burdell, ab el pasusisme de las formas de las coristas, no; s'han portat á las taules escenes de la més desenfrenada prostitució, com jamay s'hi havia vist.

¿Pot això durar? Anys fa que es impossible portar al teatre á las jovenetas, si. o volen que tornin á casa angles cayguts, deixant sa túnica virginal als peus del tenor o de la bailarina. La familia, en tots sos elements, anys ta que està desterrada del Teatro, del Teatro lírich sobre tot.

Ab el temps anà augmentant la asquerositat del Teatro, fent ja impossible portarhi á las mateixas esposas; y avuy, á tal hem arribat, que ni 'ls homes podén passar la porta d'aquests Coliseus, que, devent ser escolas de virtut, son temples del vici y antessalas dels burdells.

Es una veritat, per la experientia evidenciada, que rés influeix tant en las costums d'un poble com el Teatro, y es un fet axiomàtic en filosofia y física que com més plètora de vida gaudeixi una part, més anémica estarà un' altra part, que quanta més agua surt per un orifici d'un diposit, menos a' exirà pels a tres orificis, segunt en tot això la llei eterna y providencial del equilibri de las forces. Què voleu donchs que sigui un poble de tal modo embrutit ab representacions teatrals enervants y emborratxadoras, un poble que té concentrades totes sus energias en la sanch, y els muscols, y els nervis de son cos excitat continuament per la deshonestitat en acció que al teatro contempla en totes sus asquerosas minuciositats! Es gens d'extrany que no li restin 'nergias pera progresar, pera il-lustrarse, pera imposarse als qui á tota hora el tiranisan?

Es necessaria la existencia d'un teatre honrat, decent, ab una honradeza y decencia portadas al extrém. Es necessari crear centres dramàtics y lírichs hont el marit hi puga portar la esposa sense escrupols, el pare á sus filles sense pre-venci! Es necessari contrapòsar al teatro-burdell el teatro moro hont se puga gaudir de tots els plahers artístichs,

sens el més petit perill, puig es de tothom sapigut que, d'haverhi un teatre honrat, moririan de anèmia totes las Empresas inmoraltas, per la falta de públich.

Inútil es dir que 'l teatre que la nova Empresa fundará, serà aquet teatre que tothom desitja. Las obras, com hem vist, serán censuradas per la autoritat eclesiástica, penyora segura de la seva absoluta moralitat; y en quant á la moralitat de la *mímica*, del accionat, n'hi ha prou dihent que la nova Empresa convidará al Sr. Bisbe á enviar á totes las funcions un delegat seu.

Familias honradas de Barcelona, vosaltres tots que teniu espresa y filles, á protegir el nou Teatro. ¡Per l'honor de vostra espresa y per la ignorancia de vostras filles!

ARISTOS.

DE VIDA A MORT

PRELUDI

Acepto tota la responsabilitat de mas paraules, las que no vull que caiguin ni sobre l'periódich en que escrich ni sobre l'partit en que milito.

Hi ha una sèrie d'assumptos trascendentals que, no sé si per por ó per falta d'independencia, no s'atreveixen á tocar certs periodistas. Y 'ls que 's creguin q' ab això fan un bé, estant molt equivocats, puig que causan sens voler un mal gravíssim á la causa de la Rel·ligió.

J. 's compendrà que 'm refereixo á las qüestions polítich-rel·ligiosas d'Espanya, de modo qu'aquest article y 'ls que seguirán poden considerarse continuadores d'aquella sèrie que temps atrás vaig publicar ab lo títol: "De re cathólica" en las planas de Lo MESTRE TITAS.

Jo, sí; jo ja 'n puch parlar; jo que soch lo ser més radicalment revolucionari, ó més revolucionariament radical, ja estich autorisat per mon propi desenfado, pera tractar assumptos encare que delicat, d'ample camp hont poguer correr la veritat del Evangelí que està molt per damunt de totes las paraules catòlic-alfonsinas de certs Prelats de l'Iglésia.

Es impossible, señors Bisbes, així no podem seguir; ó s'esquinsa la grúa, ó llenxin la crossa. Lo dilema es aquet.

O servim tots á Deu, com Deu mana, ó anemsen á dormir lo son dels impotents: una vela á Deu y un ciri á l'heretjia liberal no pot esser, ¿es pecat ó no es pecat lo ser llibera?

Aquí no hi valen distingos ni retòricas de seminari; ó vostés van al martiri, ó nosaltres ens en aném á casa: trihin. ¿Que la realitat es espantosa? Sí, señors; pero es questa.

Vostés son posats per l'Esperit Sant pera regir y governar l'Iglésia de Deu, no pera portarnos cap á determinada política, per Deu deixad'n á las disputas dels homes. Lo regne de Deu no es d'aquest mon y si sols la pagueta, ó assignació que 'ls hi donan los que ahir s'incautaren de sos bens, y avuy los hi tocan la barbeta.

Y per la miserable paga y la curta retribució, no poden, no dehuén callar, l'exemple es al cim del Gòlgota, allí es son espill, lo nostre y el de tots. Fem com El, això es lo bé, lo sant y lo saludable.

La doctrina de Cristo no cambia.

Lo contemporitzar, lo nadar y guardar la roba, no es doctrina de Cristo, es lley de conveniencia, y qui vol estar bé en aquest mon, no ho estará gayre en l'altre; la conveniencia del cristíá es la de salvar l'ànima, no la de salvar rendas, que més fan mal que bé, perquè las riquesas de la terra més condenan que salvan, y la set del or no es bona consellera per la virtut.

Jo no m'oposo á que cobrin; jo m'oposo á que callin.

¿Qu'això necessita una explicació? Donchs bé, anirà al article segón.

ROGER DE LLURIA.

¡FORA TABACO!

¡Protesto! ¡sí senyor, protesto! En nom de tots els fumadors de paquets de á ral *pa abajo*, protesto de la arbitraria puja que fá la Tabacalera.

¡Je; els de ral á trenta céntims.

—Home, vostés dirán, cinch céntims no son res.—

¿No son res? ¡Oh, afortunats mortals! Jo os admiro y envejo. Conque ¿cinch céntims no son res?...

Pel que té el pressupost del seumanal fet, y d'allá no pot passar, y encara á voltas es queda ab déficit, com á mi 'm sol passar, díguime senyors, ¿cinch céntims no son res?...

A menos que 'm vulgin fer tenir més inglesos...

Figúrinse que fumo, cada setmana, dos paquets de ral; donchs perque 'm resultin cinquanta céntims, em toca fumar un paquet y dues parts de *idem*... Cá, ea, ea; lo qu'es jo soch intransigent y no tolero ni arbitrarías pujas, ni Tabacaleras centralisadoras, ni Institucions cigarretas, ni Poderes Tabaqueros constituits, en fi, que no fumo, vaja, que no fumo mentre regeixin aquets preus.

¡Guerra á mort á la Tabacalera!

Desde avuy, á fumar pelas d'atmetllas torradas, fullas secas de pámpol y papé d'estrassa. Desd'are diré á la dona que no llenxi cap paperina.

Si fossim sanchis..., dich, panchistas, fora fácil, que arrepleguessim alguna breva d'aquelles planxadas, pro això de ser uns tristes titescos, encara haurém de vigilar que no 'ns birlin papé y mistos.

Y encara dirán d'aquells governs que estan tiraniantos, y que son tan centralistes, y que toleran aquestas arbitrarietats... Si ets catalans ens queixem per vici, de tant bé qu'estem. Si encara n'hauríam de tenir una alegria de poguer tornar á aquells temps, en que teniam deu ó doze anys y anavam fumant, d'amagat, papé d'estrassa y vidales.

Lo qu' es jo, si he in pena no i el no fumar, no 'm amohino tant com això, perque penso que el dia que vostés saben y jo fume, y a pais! Senyor mandaré tant als governants com a aquells envirs de la Arrendataria, els hi darem la bofa, fentos fuma uns escanyapits, pro d'aquells que se'n diran escanyapits.

Si m'has de creure á mi, fector, no fumis; no donquis ni un céntim de profit á aquells sàtrapas. Fes com jo; fullas secas.

Y mentrestant... ¡visca la arrendataria de Tabaco!

¡Olé! por la tierra dels rats y de las manolas!

¡Penjeu als lladres!!

¡Voltals!!!

Lo ROSSINYOL CALELLENCH.

AYGUA AB BOLADO

Si ets liberal verdader
no pots ser home de bé.

Política, avuy en dia,
es l'art de José María.

Es fet històrich provat
de dalt del cap fins als peus
que son fills de Pau Pilat
y nebots dels feliçous
tots aquells gaifards que
que per ells han conservat.

Dels polítics sagastins
los progenitors vençuts
tant en Ànals y Crisíss
com en los demés rabis.

Liberals entronitzats
mor ab lo pap reventat.

Qan un liberal va á missa
pots pegarli una pallissa
pues ja t'asseguro jo
que no hi va per re de bé

¿Te prometen llibertat?
¡Adeu, noy, ja t'ha pelat!

Val mes un carco d'aufrals
que 'ls drets individuials,
perque aquells no valen res
y 'l altre val molt dinè.

Promeses de democracia
no 't fassin minyo, cap gracia,
qu'aquesta dama tan bella
es igual qu'aygua en cistella,
molts milions i obsequis
pero haurás d'andar a cipità.

D'un liberal que s'digui arrepentit

guardaten sempre com d'un matxo guit.

Si cap á tu veus vení un lliberal
trenca d'acera si portas cap ral.

Si ha de durar sols un any
aquej govern tan... estrany,
per un duro donaría
lo dret de ciudanía
y marxaria al Transvaal,
hont es tothom més formal.

Un Camalluhent;
per la copia
ROGER DE LLURIA.

Romero Robledo á LO MESTRE TITAS

En contestació al telegrama que dirijírem á n'en Romero Robledo per habernos tractat de separatistas devant del Parlament, el diputat per Antequera dirigí á nostre director la següent carta:

"Madrid 28 de Marzo de 1900.
Muy Sr. mío; he recibido el telegrama que me ha dirigido, po el cual veo con mucho gusto que es usted partidario de la integridad de la Patria.

Si nuevamente se suscitará en el Parlamento algún debate, aprovecharé la ocasión para hacer constar los sentimientos patrióticos de V., pero no creo que las cuestiones catalanas vuelvan á discutirse, tanto mas quanto que está muy próxima la clausura de las Cortes.

De todos modos, los fines que V. persigue están en parte realizados, puesto que su telegrama ha sido publicado por los periódicos de Madrid.

Con este motivo queda de V. afectísimo S. S. q. b.
s. m.—Francisco Romero Robledo."

CARTAS DE FORA

Valls, 2 d'Abrial de 1900.

Sr. Mestre: Contestant á las preguntas que en la carta publicada en lo número passat ens dirigeix lo Noy Guapo de Valls, li direm que ni el Sr. Avellà fa guerra al Circó Tradicionalista, ni és ni pot ser instrument de cap lliberal, ni may se li ha promés cap acta de diputat provincial, ja que lo primer estan contradicció ab sos sentiments y lo últim perque, fos qui fos lo nostre candidat que anés á las urnas, no necessitem del apoyo de cap estira-cordetas liberal pera que 'l districte de Valls-Montblanch portés á la Diputació un nostre correlligionari.

Sentím que 'l Noy Guapo se fiqui en assumptos que deurián callarse ó dirse ab bona fé a lo menos.

Deixis de caborias, que cada hú compleixi el seu deber, y que tothom treballi en la seva esfera; aixó y sols aixó es le que convé.

Seu affm.

UN QUE DIU LA VERITAT.

LAS GRACIAS DE D. FRANCISCO

Jo, senyors, so un home
molt y molt trempat,
amich de la broma
(y del estufat);
tinch grans (tragaderas)
y pinto molt be;
fins soch, va de veras,
un gran... (sabaté).

Si acás no ho sabían
des d'ara ho sabrán;
si no 'm coneixian
ja 'm coneixerán.

La mare ja ho deya:
—Quan tu serás gran
farà llum (de teya)
ton cap (d'elefant);
lo mon, tot en massa,
(ni t'escuchard);
lo pob e, (ab catxassa
se 't ben rifará).

Si acás no ho sabían, etc.

Tresors posseiheixo
que son meus, ben meus;
pus jo, descendeixo
(de ruïns juheus);...
la meva nissaga
gosará á desdís,
(si guarda la daga
de tall florentí).
Si acás no ho sabían, etc.

Soch noble á tot serho;

soch Comte y Baró,
Gran Duch (pastelero),
Marqués del (Turró).
Tinch Creus (de grran mérit),
Medallas (de plom),
y soch un bon pérít
(per xiflá á tothom).

Si acás no ho sabían, etc.

Ocupo avuy dia

un puesto elevat;

ab ma (picardía)

un poble hi (enfonzat);

res á mi 'm (capifica),

sols penso (ab l'arrós),

tinch molta (palica)

y un cap (monstruo).

Si acás no ho sabían, etc.

Encar no m coneixen?

—Ja fa temps, minyó;

ets dels que traeixen

la nostra nació...

Ja s'acosta 'l dia;

posa alló en remull,

puig ta traïdoria

se 'n veurá un embull...

PEPET DE LAS POMAS.

SUSCRIPCIÓ

pera sufragar els gastos que ocasiona á un nostre redactor la MALA CAIGUDA que tingué el dia 10 de Mars de 1900, y la operació que haurá de practicárseli, que li ha costat ja are 125 pesetas... y lo que te rondaré morena.

Queda oberta, á instancia de varis amichs, en nostra administració, de 12 á 3 de la tarde y de 6 á 8 del vespre.

NOTA — Lo demés que 's recaudi, será pera contribuir al monument del insigne Aparisi y Guijarro y festejar la seva bona memoria.

DONATIUS (1)

	Suma anterior.	79'70 Ptas.
Excm. Sr. Duch de Solferino.	50	—
D. Ramón Martí.	5	—
» F. Mateu.	5	—
» N. N. Pbre.	1	—
» Manel Gatell.	1	—
» Jaume Torrent.	1	—
» A. B. Pbre.	1	—
» R. T.	1	—
L'Aucell de can Barba.	0'25	—

DONATIUS DE VALLS:

D. Pau Balcells.	0'25	—
» Francisco Nutó.	0'25	—
» Nicolau Muñoz.	0'25	—
» Un enemic de las eleccions.	1	—
» Salvador Pi.	0'25	—
» Joan Tuá.	0'25	—
» Anton Secall Miquel.	0'25	—
» Domingo Robusté Sole.	1	—
» Joseph Vives y Sardá.	0'25	—
» Lluís Batalla.	0'50	—
» Biel Caballé.	0'25	—
» Joan Güell.	0'25	—
» Anton Vives y Salas.	0'25	—
» Andreu Yanes.	0'25	—
» Lluís de Torner.	0'25	—
» Joan Veciana, veterano de las tres guerras	0'25	—
» Ramón Vives y Salas.	0'25	—
» Pere Palau.	0'25	—
» Joan Bta. Vallvé.	0'20	—
» Domingo Robusté Recasens.	1	—
» Joan Olivé Casulleras.	0'50	—
» Anton Vallvé Güell.	0'25	—
» Joan Ferré y Agustí.	0'25	—
» Joan Vallvé Pairo.	0'10	—
» Joan Vergés.	0'10	—
» Joan Trenchs.	0'10	—
» Francisco Termens.	0'10	—
» Joseph Ribé.	0'15	—
» Joa Mestre.	0'25	—
» Jaume Queralt.	0'25	—
» Joan Queralt.	0'25	—
» Anton Secall Batalla.	0'15	—
D. Teresa Miquel de Secall..	0'10	—
» Carlos Banet.	0'15	—
» Jaume Mercadé Fontanillas.	0'25	—
» Jaume Mercadé Queralt.	0'10	—
» Pau Mercadé Queralt.	0'10	—
» Pascual Güibas.	0'25	—
D. Angela Baldrich de Güibas..	0'25	—
» Angela Güibas Baldrich..	0'25	—
» Carme Salas de Vives.	0'25	—
D. Biel Caballé (fill)..	0'25	—
» Joseph Costas.	0'20	—
» Pere Homs.	0'10	—

Suma y segueix. . . 157'10 Ptas.

(1) Tots els donants, tindrán dret á adquirir de franch (que es molt barata) la més completa biografia del insigne Aparisi Guijarro, qu'estém ara ampliant y que fou premiada en el Certamen del 10 de Mars últim, obert per LO MESTRE TITAS.

» Joan Montserrat.	0'50	—
» Joan Figarola Canals.	0'10	—
» J. B.	0'20	—
» Joseph Fusté.	0'20	—
» Anton Pagés..	0'30	—
» Francisco Paris.	0'25	—
» Ramón Cosido.	0'50	—
» Anton Folch..	0'25	—
» Joseph Catalá.	0'25	—
» Joan Magrané.	0'10	—
» Manel de Miró.	0'20	—
» Ambrós Buxó.	0'20	—
» Ramón Sendrós Romeu..	0'10	—
» Anton Folch (fill).	0'25	—
» Rafael Bonet.	0'10	—
» J. B.	0'50	—
» Joseph Figarola..	0'10	—
» Joseph Gazo..	1	—
» Ramón Gavaldá..	0'30	—
» Anton Serra.	0'20	—
» Joan Queralt Pont.	0'20	—
» Magí Andreu Jané.	0'10	—
» J. R. P.	0'20	—
» Emili Folch..	0'25	—
» Joan Masqué..	0'25	—
» Joseph Peris..	0'25	—
» Antino Oliva..	0'25	—
» Francisco Sendrós.	0'10	—

DEL CENTRE CARLISTA DE BARCELONA:

<table